

# Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

## Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.  
Pe șase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

## Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

## Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile  
să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

## Ce va fi la toamnă?

Domnii deputați ai parlamentului de pe malul Dunării, împlinindu-și în sfârșit sarcinile luate asupra lor în sesiunea aceasta văluroasă, petrec acum la odihna și liniștea vacanțelor de vară, pentru ca la toamnă să se întrunească din nou cu o sporită capacitate de muncă.

Între problemele mari rezolvite de astă dată, se scoate la iveală cea mai de căpetenie: legea reformei electorale, care au cerut-o atât împrejurările externe, cât și trebuințele interne ale țării.

Grava problemă s'a deslegat, — cum am văzut, — spre nemulțumire generală.

Opinia publică s'a și grăbit a da domnilor deputați certificatul meritat: Nici maghiarii, — cu atât mai puțin nemaghiarii, — nu sânt de loc încântați, făcând repriviri asupra lucrării politice parlamentare, și în deosebi asupra așa numitului vot universal adoptat de parlament.

Naționaliștii extremi află că drepturile maghiarilor nu sânt apărute de ajuns prin mult pomenita reformă electorală, și că nu se râvnește de ajuns, când răspândirea spiritului «național» se lasă mai ales în grija viitoare armate independente, a reformei administrative și a chestiunii școlare; iar de altă parte, prin noua lege electorală se deschide drum atât de larg (?) pentru *intrarea naționalităților* în parlamentul viitor al Ungariei.

În faptul acestei intrări ar voi să descopere unii, cu orce preț o

deosebită primejdie pentru maghiari, — deși este lucrul cel mai elementar, că prin *acordarea* de drepturi, și nu prin *lipsirea* de drepturi, poți să atragi și să câștigi încrederea cetățenilor de alte limbi.

O serie întreagă de alcătuiri nouă așteaptă să-și primească ființa; căci nu există pătură socială, care astăzi n'ar avea trebuința de ajutor special. Parlamentele din toate țările, în vremea războiului atât de lung, lucrează cu mult mai repede, decât se obișnuiește în parlamentul nostru.

Ce se va face la toamnă? Este întrebarea ce se poate pune de pe acum.

În programul guvernului se cuprinde iarăși o masă întreagă a proiectelor de natură practică.

Cabinetul d-lui Wekerle va fi sprijinit în planul său de muncă, fără îndoială, de către partidul național al muncii și de către partidul constituțional 48-ist.

Ce formă va avea sprijinul acesta: oare partidul contelui Tisza va face sau nu parte din stăpânire, deocamdată nu este hotărât. Și nici de fuziune nu se mai vorbește.

Ce gânduri poartă conții *Andrássy* și *Apponyi*, se va vedea abea atunci; cu toate că *Vázsonyi*, într'un articol al său mai nou, ne spune, că numiții doi politicieni, împreună cu dânsul, nu vor mai lucra alături de Wekerle.

Ședințele camerei sânt amânate. Președintele este autorizat să facă noua convocare la toamnă. Dar și guvernul are dreptul de a convoca parlamentul, ori și când socotește că o cere trebuința.

## Învățăminte din vizita italiană la Viena

Secretarul laboratorului aerodinamic, d-l Teodor Emil Tereczky, publică din prilejul sborului aviatorilor italieni d'asupra Vienei, următorul articol în numărul din 11 August al ziarului *Alkotmány*:

S'a împlinit o profetie în 9 August 1918, când d'asupra Vienei s'au ivit mașinile de sburat italiene.

Faptul eră de prevăzut atunci, când tehnica a înălțat aeroplanul la un mare grad al dezvoltării și când aparatele războiului îndeplinesc lucruri grele și primejdioase.

Cercurile hotărâtoare militare și guvernele monarhiei și-au dat seamă de împrejurarea aceasta, când înainte cu un an anunțaseră publicul prin afișe, cum are să se păzească de pericol în cazul de atacuri aeriene.

Dacă atunci n'a urmat senzația, și dacă ochii curioși zădarnic au căutat prin văzduh aparatele de sburat dușmane, iată după un an totuși a sosit ziua agitată, când în cursul războiului pentru întâia dată s'au ridicat aeroplanе dușmane d'asupra celeilalte capitale a monarhiei noastre. Și dacă, la această ocazie, n'a fost nici o bombardare, faptul în sine este potrivit pentru a trage consecințe.

Una din cauzele, pentru care aeroplanеle dușmane și-au putut face apariția d'asupra Vienei, este că înțelegerea, — va să zică și Italia — are mașine mai bune decât noi. Inșuși *semioficiosul* o recunoaște, când ne spune, că «putința tehnică a întreprinderii de sburat, în vremea din

urmă, a luat o dezvoltare mai avântată la italieni, căci au reușit a construi un aeroplan în *deosebi ușor și repede*, care pe oră face o cale cam de 200 kilometri».

Cu asemenea mașină, ușoară și repede, n'a fost ceva ispravă extraordinară vizita vieneză a italienilor, nici chiar în cazul când sborul s'a făcut peste Alpi.

Pentru un drum de felul acesta demonstrativ, sânt acomodate firește numai aparatele de soiul amintit. Și, — cum se poate citi printre șirele semioficiosului de mai sus, — pe când inginerii și constructorii fabricilor de aeroplanе dușmane se întrec unii cu alții în perfecționarea mașinelor, la noi fabricarea de aeroplanе se reduce la imitarea unor tipuri mai vechi germane.

Problema ministrului comun de război eră ca înainte de război, — după exemplul mai ales francez, — să primească în serviciul său, prin concursuri și premii, pe constructori cu aparatele lor mai bune. În acest caz astăzi *noi* am putea umbla d'asupra Romei și Neapolei, întocmai cum nemții umblă d'asupra Parisului și Londrei.

Dar și așa, ar trebui angajați constructorii și trimiși în fabricile de aeroplanе, în scop de a le da mod și prilej să îmbunătățească aviatica noastră. Acest fapt ar aduce mai mult folos, decât poșta aeriană, măgulitoare a vanității. Ar fi de luat în considerare numai persoanele, care au cel puțin pregătirea teoretică.

*Suum cuique*, zice latinul. Să dăm fiecăruia ce este al său; noi însă am desconsiderat prea mult puterea aeri-

## FOIȘOARA

### Inimioara

— Povestire de J. Claretie —

(Urmare)

2

#### IV

Omul care strigă afară, poftind publicul să intre, intră în baracă și cu glas pițigăiat, ca și cri-criul unui greere, anunță că reprezentația începe.

— Doamnelor și domnilor, Aîșa, nobila algeriană, va începe dansul; va avea onoarea a executa înaintea d-voastră dansul din Tunis. Apoi frumosul Ali va dansa mările dans al Cabililor din Zaatcha, și d-ra Kadja, fiica emirului din Biscra, dansul Almeelor din Tanger.

Eră atât de frumoasă Kadja, încât toate privirile erau ațintite asupra-i, în vreme ce impresarul vorbea despre dânsa. Lumea continua să se uite la dânsa, cu toate că, la sunetul pianului hodorogit «*nobila Aîșa*», suflând ca o focă și sucindu-se cu grații de elefant, după ce de-abia se sculase de jos, gemând, mormăia și-și bălăbănea capul, încoace și încolo.

Mulți din cei veniți râdeau cu hohote, ca la revistele cele mai caraghioase. Bă-

trâna Aîșa arunca spre glumeții cari râdeau de ea fulgere ce voiau să pară ucigașe, din bieții ei ochi adormiți și cari odată trebuie să fi fost frumoși.

— Acum e rândul frumosului Ali! anunță din nou impresarul. Aide, Ali! arată onoratei societăți dansul Cabililor!

Biata Aîșa se trânti ca un buștean pe pernele zdrențăroase.

Îndrăcitul de negru se sucea, învâluit în haina-i albă, largă, înăcinsă peste șolduri cu un brâu de mătăasă, răsucit ca un odgon. Când și când zâmbete cuceritoare sburau de pe buzele-i crăpate, din ochii lui negri, spre damele din sală, care se ascundeau îndărătul evantaliilor, ca să vadă mai în voie. Cum își arăta mereu dinții albi, l-ai fi putut lua pe Ali drept o reclamă a unui dentist, făcând strâmbături pe un corp de colos.

Petre Pomério nu vedea nimic; nici strâmbăturile caraghioase ale lui Ali, nici veselia spectatorilor glumeți, nici reaua dispoziție a «impresarului» și a pianistului, aproape scoși din sărite de râsul sgâmbos al publicului; Petre nu vedea decât pe Kadja, pe frumoasa Kadja, ai cărei ochi dulci, negri, nu-l mai slăbeau, și care acum se uita la el, zimbându-i cu înțeleș.

Băiatul se simțea înfiorat din tălpi până 'n creștet de zimbetul acela, și ure-

chile îl vâjăiau, de par'că ar fi auzit murmurul mării.

După un pipăt ușor de plăcere, care făcu pe câțiva vecini să se întoarcă, atunci când Kadja, la rândul ei se sculă, dreaptă, mlădie ca o trestie, cu părul bogat, despletit pe umeri.

Avea în mână o tamburină, pe care o flutura deasupra capului ei înclinat ușor pe un umăr, lovind când și când cu dreapta, în vreme ce tot corpul i se întortochia ca prins de spasme și buzele-i roșii, întredeschise îngânau un cântec bizar, monoton, și trăgănat, ca un cântec de dragoste și jale, pe care negrul uriaș și bătrâna Aîșa îl subliniau prin bățai din palme și prin țipete ascuțite: «Kadja! Kadja! Ai, Kadja!»

Încet-încet, cântecul acela plângător pătrundea în sufletul lui Petre Pomério ca un șurub; el se simți trist așa, deodată; îi venea să plângă, să fugă. I se părea că și Kadja, care nu-și mai lua privirile dela el, avea ochii plini de lacrimi și că spunea, în limba pe care dânsul n'o pricepea: «Oh! Cine e acela care va veni? Cine mă va iubi? Cine mă va scăpa? Kadja! Kadja! Ai, Kadja!»

#### V

Se opri, aplaudată, aclamată de toată lumea aceea; în picioare, zimbând, oboșită, saluta ca să mulțumească, în dreapta

și în stânga; ca să mulțumească mai cu seamă flăcăului acela frumos, cu plete de mătăasă, ai cărui ochi albaștri ca cerul nu se mai deslipeau dela «fata emirului».

Kadja saluta; și, ca și cum ar fi salutat pe o prințesă, bunii oameni, cu părările rotunde și femeile cu bonete albe se înclinau cu un fel de respect în fața ei. Tinerele fete din Saint-Malo priveau cu admirație vesmintele ei de fir, ca și cum ar fi avut în fața lor pe inșuși prefectul în ținută de ceremonie.

O salută și Pomério; dar el, în gestul acela, puse o expresie de devotament nebun, de dorință pătimașă, totuși plină de respect.

«Domnilor și doamnelor, răsună vocea pițigăiată a impresarului, domnișoara Kadja va face ocolul sălei, al onorabilei societăți. E singurul ei câștig. Nu uitați, vă rog, pe nenorocita fiică a emirului din Biscra. Domnișoara Kadja n'a avut totdeauna nevoie să danseze în public! Generositatea d-v. îi va aninți, să sperăm, palatul tatălui său!»

Se auziră câteva chicoteli înfundate ale parizienilor pe cari nu-i putea prosti cuvântul acela nerușinat. Ba chiar pe înșăși buzele Kadjei flutură un zâmbet batjocoritor.

Petre Pomério, dimpotrivă, palid ca ceara, n'avea decât un sigur gând: ... «Biata fată! N'a fost totdeauna silită să se dea în spectacol! Biata fată!»



ană a dușmanului, întocmai ca germanii pregătirea militară a Statelor Unite. Nici germanii n'au cugetat la început, ca Uniunea să poată birui greutatea transportului maritim și s'aducă atâta armată pe terenul luptelor din Europa. Dar au adus.

N'am fi așteptat, — deși am presupus, — că italienii vor omorâ în Laibach cu bombele lor oameni civili, copii, moșnegi și femei. Dar s'a întâmplat și aceasta.

Cuvântul «aviator» însemnează astăzi curaj sufleteș, îndrăzneală ce nu dă îndărăt, rezoluție extremă.

La noi mașina bună este înlocuită prin spiritul excelent de întreprindere și curajul ce întrece orice laudă. Dacă noi, aliații, învingem pe aviatorii înțelegerii mai numeroși și având aparate mai bune, aceasta avem s'o mulțumim distinșilor noștri aviatori, în a căror mână mașinele sânt ca și vrăjite.

Al doilea învățământ este, prin urmare, că: aviatica, și de prezent în deosebi militarimea, să aprepieze duhul de întreprindere.

Iar fabricarea de aeroplan, desfășurând-o în orice împrejurări, să dea în mâna aviatorilor noștri astfel de aparate, care ascultă întru toate de dânsii, și cărora — aceasta e lucrul cel mai principal — pot să-și încredințeze fără frică viața.

Numai așa putem nădăjdui, ca în viitoarele lupte aeriene să putem seceră biruința tot noi, cum am secerat-o până acum în patru ani tre-cuți ai războiului.

**Sedința casei magnaților.** În 14 August, înainte de amiază, casa magnaților s'a întrunit în sedință sub președinția lui Iuliu Wlassich.

După scurtă desbatere, casa magnaților a votat toate proiectele de lege trimise de cameră.

La discuție au participat: contele Iosif Majláth, și miniștrii Alexandru Popovits și baronul Szurmay.

**Non regat.** Se raportează dela Helsingfors, capitala Finlandei:

Sedința camerei din 10 August 1918 a fost una dintre cele mai memorabile pentru țară. S'a desbătut raportul comisiei despre introducerea formei de stat monarhic în Finlanda. Comisiunea propune, ca guvernul pe temeiul §-lui 38 din vechea constituție să facă pregătirile trebuincioase pentru alegerea de rege.

După discuție de patru ore, s'a respins protestul partidului republican. Rezultatul votării este: 68 voturi pentru forma monarhică, ear 33 de voturi pentru forma republicană a Finlandei.

Kadja se dăduse jos de pe estradă și acum trecea printre băncile spectatorilor, întinzând tamburina, în care gologanii cădeau, lovindu-se de piele sonoră; mulțimea cu o ușoară înclinare din cap, cu un «mulțumesc» scurt, draguț, în limba arabă.

Ia'o în fața lui Pomério, care se sculase repede în picioare, palid, cu genunchii atingând genunchii frumoasei fete, ea se oprește o clipă ținându-și ochii negri în ochii lui albaștri.

(Va urma)

### Când m'ajunge dor...

Când m'ajunge dor pribeag de tine,  
Să te văd pe-o clipă lângă mine,  
Ca să-mi lași privirea să se scalde  
În isvorul tău de raze calde.

Și să punem față lângă față,  
Să uităm tot răul din viață,  
Și să-mi dai un zimbet suvenir,  
Martor sfânt de lungă fericire...

Imi iau lira ear, și-mi cânt cântarea,  
Glasul ei pe 'ncet pătrunde zarea,  
Ear când lira 'ncepe să suspine,  
Și pustiul meu plânge cu mine.

Ioan Berghia.

În curând va fi convocată o sesiune nouă a camerei în scopul de-a alege rege. Sesiunea actuală s'a închis în 11 August, în mod tradițional, cu serviciu divin.

S'au făcut va să zică toate formalitățile necesare, pentruca Finlanda să se schimbe în monarhie constituțională.

Parlamentul finlandez declarase în Decembrie 1917, că se separează de Rusia. Camera provincială dela Helsingfors proclamase atunci republica. Au urmat însă turburări interne, provocate de ruși. Garda albă, în luptele sale cu garda roșie, a cerut ajutorul germanilor, cari apoi au creiat bazele consolidării interne. Guvernul Finlandei, sub înfrăurirea germană, a făcut camerei mai de multeori propunere pentru schimbarea formei de stat. Această propunere, respinsă de două ori, acum însă, în 10 August, a fost primită cu voturile cerute de constituția țării dela 1772.

Așa s'a născut noul regat finlandez.

**Din camera română.** Deputatul *Pătrășcanu* interpelează în afacerea multor ruși, cari se mai găsesc în Iași și în Moldova. Ministrul de externe *Arion* răspunde, că guvernul este de aceeași părere cu interpelantul în ceea ce se rapoartă la măsurile, care au să fie luate față de rușii căți se mai află în România. Fostul ministru plenipotențiat rus *Poklevski-Kozell*, seducătorul conștiinței românești, — cum îl numește interpelantul, — trăiește astăzi ca particular în Iași. Dl *Arion* protestează, ca numele reginei române să fie adus în legătură cu al lui *Poklevski*.

La interpelarea deputatului *Cuza* asupra situației externe, ministrul *Arion* răspunde, că țara are să observe strictă neutralitate față de toate puterile. România este datoare să urmeze politica, ce rezultă din tratatul de pace, care trebuie respectat cu lealitate și cu sinceritate.

### Știrile războiului

Comunicatul oficial din 14 August: În ținutul *Tonale* dușmanul și-a început ieri atacul așteptat de mai mult timp. Lupta a decurs în favoarea noastră. Italienii n'au izbutit să ocupe teritoriu, afară de unele puncte muntoase mai înaintate.

În *Albania* batalioanele noastre au cuprins la răsărit de valea *Devoli* câteva puncte de razim dușmane.

Pe frontul *apusean* lupte parțiale și de avanposturi.

În comunicatul oficial din 15 August nici un eveniment deosebit.

### Încetățenirea evreilor

— Discursul ministrului român de externe —

Dl C. C. Arion, ministrul de externe și vice-președintele consiliului de miniștri, a rostit în senat un important discurs, care a fost ascultat cu mare atențiune și subliniat de aplauzele senatorilor.

Ziarul *Steagul* scrie cu acest prilej:

Dl Arion a arătat, că proiectul de față este executarea chiar a tratatului de pace; el ni-a fost cerut de puterile centrale și a fost acceptat de noi. Dar nu impus, acceptat de noi, fiindcă există în țară un sentiment universal pentru rezolvirea chestiunii evreilor. Legea ce se cere nu este un sacrificiu dureros, pe care țara îl face contra intereselor ei, ci e îndreptarea unei situațiuni conform cu interesele statului.

Asentimentul universal politic se poate vedea în declarațiunile făcute de guvernul liberal, care cerea o rezolvire largă fără rezerve și fără cutiuțe, — spunea dl Take Ionescu, în numele și cu consimțământul dlui Brătianu. — Desigur că și foștii noștri aliați vedeau lucrurile într'un orizont tot atât de larg.

Asentimentul universal se poate vedea și în faptul, că această chestiune nu mai agită și nu mai turbură țara, cum o agită și tulbură altădată.

Dl Arion a făcut apel la rațiunea sănătoasă, să se lase deoparte toate antipatiile și să se rezolve chestiunea, nu de dragul evreilor, ci de dragul țării și în interesul ei.

Nu este admisibil ca evreii, cari în decursul veacurilor s'au contopit în masele diferitelor neamuri, — dovadă numărul lor relativ restrâns pe suprafața globului pentru un neam care de 20 de secole se găsește răslețit pretutindeni, — nu e admisibil să nu se contopească în masa puternică și absorbantă a românismului. Câți români sânt de origină evrească în țara aceasta moldovenească! Nu e admisibil ca evreii cari sânt — chiar când conservă religia lor — buni cetățeni francezi, americani,

englezi, unguri, să nu poată deveni și buni cetățeni români!

Acesta a fost principalul argument al d-lui ministru de externe.

Dar, vice-președintele consiliului a făcut importanta declarațiune că chestiunea izraelită se agită într'un cadru mai larg decât categoriile prevăzute de legea de acum și că continuarea rezolvirii întregii chestiunii se va face și prin modificarea art. 7 din Constituție, cu ocazia revizuirii care se proiectează.

Se impune și o lege de naturalizare în genere, care să ne pună în situațiunea de a practica la noi în țară o măsură de naturalizare unică și care nu mai cadrează cu nici o lege din lumea întreagă.

Eram singuri, alături de Rusia, cari să mai avem legi excepționale de felul acesta, în special contra evreilor. Acum când și în Rusia totul s'a schimbat, am rămas numai noi românii cu dispozițiile excepționale, care nu mai sânt de nici un folos în ce privește naturalizarea.

Sfârșitul discursului d-lui Arion a fost acoperit cu aplauze.

D-sa a caracterizat legea ca un act de dreptate pentru evrei, de mare interes și de folos indispensabil pentru români.

A făcut apoi apel către evrei ca să nu uite tot ce datoresc țării, în care s'au născut, în care își desfășoară munca, de care îi leagă toate suvenirile și toate aspirațiile, și care îi primește azi în sânul ei.

Adresându-se românilor, i-a îndemnat să nu creadă în pericole himerice. Ele vor dispărea prin munca laolaltă și prin încrederea nestămutată în forțele vii ale națiunii.

### Readucerea Moaștelor sf. Ioan cel nou dela Viena la Suceava

Viața Nouă scrie:

Cu 600 de ani în urmă, Sfântul Ioan cel nou dela Suceava trăia ca negustor bogat în Trapezunt și era în mare cinste între creștinii pentru țări credinței sale, pe care la orice prilej o apăra cu bărbăție față de credințele rătăcite.

Călătorind odată în anul 1332 spre Cetatea Albă, numită de tătari Akkerman, a intrat în dispută aprinsă cu stăpânul corăbiei, înfruntând fără cruțare rătăcirile credinței papistașe. Acesta voind să se răzbune asupra mucenicului pentru jignirile suferite, merse la guvernatorul tătaresc al orașului, un aderent fanatic al religiei persane, și-i împărtășește că împreună cu dânsul a sosit în cetate un negustor creștin, care se numără între cei dintâi boeri din Trapezunt, și voiește să treacă la credința persană.

Guvernatorul, mândru și bucuros de un așa câștig, îl invită la sine, să-l înduplece mai cu dinadinsul la fapta aceasta.

Însă mare îi fu mirarea și mânia, când se convinge că acest creștin nu e deloc aplecat să treacă la credința persană și că își ține religionea sa mai pe sus de toate.

Mai încercă să-l înduplece cu diferite măguliri, făgăduindu-i cinste înaltă și boierie aleasă, însă credința tare a mucenicului nu se clătină nicidecum. În fine, înverșunat până la sălbătăcie, porunci guvernatorul să-l chinuească; dar neisprăvind nimic nici cu aceasta, dădu ordin să-l lege cu picioarele de coada unui cal buiac și neînvățat, ear pe cal să încalcece un ostaș și să-l fugărească astfel în goană nebună pe toate străzile cetății.

Porunca fu îndeplinită întocmai, și în felul acesta, mucenicul își dă sufletul curat în mâinile Creatorului. În noaptea ce urmă, se arătară minuni la trupul lui, și creștinii începură a-l cinsti ca pe un sfânt.

Urcându-se Voivodul Alexandru cel Bun pe tronul Moldovei în anul 1400, se strădui să aducă pace și bună înțocmire în biserică și așeză pe Iosif Mușat, un membru din familia domnitoare și episcop în Cetatea Albă, mitropolit al Moldovei cu reședința în Suceava. La indemnul mitropolitului dispuse voivodul ca moaștele sf. Ioan cel nou să fie strămutate dela Cetatea Albă la Suceava și sfântul să fie recunoscut ca patron al țării și al mitropoliei. Aceasta se îndeplini cu serbare mare în anul 1402, cu care prilej învățatul ieromonah bulgar Grigorie Tamblac ținu o cuvântare strălucită asupra vieții mucenicului, rămânând apoi și singur în Suceava ca predicator și profesor până la anul 1414.

Astfel deveni Suceava loc de peregrinaj, vizitat neconștient de creștinii evlavioși veniți din apropiere și depărtare, ca să se închine moaștelor în care a sălășluit un suflet atât de ales și tare, un suflet care a desprețuit strălucite bogății și mărirea lumescă, când avea să aleagă între viață răsfățată însă nemernică și o moarte de martir pentru credința sa.

Se împlinesc aproape patru ani de când relicviile acestora sfinte au fost duse la Viena, ca să nu fie luate de dușman, cum se întâmplase în anul 1686, când au fost transportate la Zolkiew, de unde numai cu greu au putut fi readuse în anul 1783 la vechea mitropolie din Suceava.

La sosirea lor în capitală, colonia română li-a ieșit înainte cu mare și sărbătoresc alai și le-a așezat apoi în capela gr. or. română. În decursul acestor patru ani sicriul n'a fost deschis niciodată, dar cu toate acestea mulți soldați răniți de prin spitale din loc veneau să se închine moaștelor, nădăjduind o alinare a durerilor lor trupesti și sufletești, și să audă o slujbă curat românească. Și mulți se înforceau cu cea mai caldă răză de mângâiere pogorâtă în sufletul lor.

În capelă s'a constituit un comitet de caritate pentru soldați români răniți, din care făcea parte ca membru foarte activ și de ispravă zelosul și credinciosul păzitor de decenii al moaștelor, care le-a însoțit și încoace decurând, protosinelul Pancratie Sidorovici.

Casa Sfinției sale era loc de întâlnire a celor înstrăinați de căminurile lor, precum și a celor cari doriau să afle vreo informațiune sau să primească vreun ajutor, și de tot puțini erau cari nu ieșiau deplin mulțumiți. Și din câmp și chiar din prinoare i se adresau sute de soldați ca unui prieten bun, de multe ori fără ca măcar să-l cunoască, și dacă pretensiunile lor nu întreceau cu totul competența și influența părintelui Pancrați, primeau răspuns satisfăcător sau cel puțin mângăitor.

În 21 Iulie, ultima Duminecă înainte de pornirea moaștelor spre Suceava, I. P. S. Sa Mitropolitul Vladimir de *Repta*, asistat de arhimandritul Mitrofor Manaster-schi și de protosinelul Sidorovici, a oficiat o doxologie pentru M. S. Împăratul și pentru colonia română, care a adăpostit relicviile Sfântului în capela sa.

Cu toate că vremea eră neprielnică, se adună o mulțime considerabilă de reprezentanți distinși ai coloniei și de soldați și se întruni și comitetul bisericesc în frunte cu președintele ei, Dr. Const. cav. de Isopescul-Grecul, care cu obișnuita bunăvoință a primit și noua sarcină de a lucra cu puternică sa influență la realizarea visului nutrit cu atâta ardore de colonia română, la înființarea unei capele organizate în care să se poată asculta regulat serviciul dumnezeesc în limba română.

După serviciul divin s'au luat ultimele dispozițiuni pentru transportarea relicviilor, îndrumându-se și pregătirile necesare.

Prea repede a sosit și ziua de Joi în 25 a l. c., ziua de pornire. La orele 4 după amiază capela era tixită de credincioși în ținută de paradă și sicriul tainic strălucea dintre florile cari îl împodobeau. Cu fiori de solemnitate a fost săvârșită și ultima doxologie înainte de plecare, acum de către protosinelul Sidorovici. Creștinii adunați se despărșesc apoi în două șire lungi până la stradă, iar scumpul sicriu e ridicat de mâni de soldați, și trece prin mijlocul șirelor până la furgonul gata de pornire, care primind sfințele moaște își ia drumul spre gara de nord...

Sicriul cu sf. Moaște a fost așezat într'un vagon de poștă, adaptat anume pentru acest scop, însoțit de o gardă militară de onoare, de protosinelul Pancratie Sidorovici și de reprezentantul ministerului de culte, comisarul guvernial dl Dr. A. Voiuțchi. Vagonul a pornit din gara de nord Joi în 25 Iulie cu trenul de sară, și după o călătorie neîntreruptă a ajuns Sâmbătă în 27 Iulie la 19 ore a. m. la frontiera țării în Nepolocăuți, unde a fost întâmpinat de reprezentantul arhiepiscopesc nou numitul vicar general, arhimandritul Ipolit Vorobchievici și de reprezentantul guvernului țării, consilierul guvernial, dl A. Patac, cari amândoi au condus sicriul până la gara din Cernăuți, unde aștepta întru întâmpinare clerul gr. or. din Cernăuți și o reprezentanță a damelor române, în frunte cu dna cons. aulic Voiuțchi, care a depus pe sicriu o frumoasă jerbă de flori.

În drumul spre Suceava, relicviile au fost întâmpinate la gara Milișăuți de un mare număr de popor din comunele învecinate cu procesiile bisericilor.

Impunătoare a fost primirea Sfântului în gara Ițcani. Cu jumătate de oră înainte de sosirea trenului, o parte a largului peron din gară a fost ocupată de numeroase procesii care se concentraseră aici cu prapora și sf. icoane din Suceava și comunele învecinate, Șcheia și Mihoveni.

Preoțimea districtului, în frunte cu protopresbiterul George Berariu și priorul dela mănăstirea vechei mitropolii din Suceava, egumenul Inocenție Stefanelli, așteptau înveșmântați în pompoase odăjdii.

La mijlocul peronului era ridicată o masă acoperită cu o frumoasă pânză de



catifea roșie și cusută cu fir de aur. Aici era locul unde avea să fie așezat sicriul cu Sf. Moaște pe un pat de flori mirositoare. Întru întîmpinarea Sfîntului s'a înfățișat un mare număr de cetățeni și de popor din Suceava și împrejurime.

Șeful stației din Ițcani, d-l Leon Neștiuc, a condus la sosirea trenului vagonul cu sf. Moaște până în locul destinat în fața mulțimii adunate. Ușile se dau în lături și din vagon coboară părintele protosinel Sidorovici în ornate, ținând în mână o frumoasă icoană a mucenicului. În cuvinte pline de duioșie își exprimă bucuria și mulțumirea sufletească, că soarta l-a învrednicit după 4 ani de zile să întovărășască readucerea sf. Moaște. Între aceste șase preoți coboară din vagon sicriul și-l așează pe masa pregătită. Reprezentantul ministerului, dl Dr. Voiușchi, face reprezentantului prefecturii, d-lui comisar Dr. Nichitovici comunicarea oficială despre readucerea Sfîntului. Urmează doxologia în sobor, după a cărei săvârșire procesiunea pornește pe calea Ițcani, însoțită de bubuitul tunurilor.

Ploaia torențială care începuse să curgă, părea a fi binecuvîntarea Sfîntului care se revărsa asupra holdelor insetate. Până la biserica Adormirii Maicei Domnului soarele strălucea denou pe cerul albastru, și moaștele fură depuse în mijlocul bisericii, unde se făcu privegherea prin tot decursul nopții.

Duminecă, în 28, s'a celebrat în aceeași biserică liturgie în sobor în frunte cu priorul Inocențiu Stefanelli. Erau de față reprezentanții tuturor oficiilor civile și militare, împreună cu trimisul special al guvernului, dl cons. aulic Dr. Erast cav. de Tarangul. Comitetul festiv compus din cetățeni și intelectuali și condus cu multă pricepere de comisarul guvernial Bărgăuan și profesorul Sahlean, aranjă cu multă pricepere grandiosul convoi.

În frunte pășea un pluton de ostași, care cuprindea curmezișul străzii; urmau școlile, conduse de corpurile lor didactice, mai întâi școala primară de copile și cea de băieți, apoi elevii gimnaziului, în urmă lungul șir de copile ale liceului orașenesc. În urma școlilor se înșirau procesiunile tuturor bisericilor din Suceava și din comunele învecinate cu sf. icoane împodobite cu flori, cu prapure și felinare. În urmă pășeau stegarii breslelor Sucevii cu steagurile fălătoare. Pe urma sicriului, purtat pe umeri de poporenii în haine de sârbătoare, pășea soborul preoților condus de vicarul general, arhimandritul Vorobchievici. Apoi veneau reprezentanții autorităților și un număr nesfârșit de popor.

În curtea spațioasă a vechii mitropolii moaștele fură depuse sub baldachinul împodobit cu flori și se săvârși în mod deosebit de solemn sfîntirea apei.

Predica festivă ținută de profesorul Dr. O. de Tarangul a făcut o adancă impresie asupra mulțimii credincioșilor, care se vedea pătrunsă de emoțiune când elocventul predicator a încheiat cu rugăciunea:

«Păcătuit-am și nu sântem vrednici să ridicăm spre cer rugile noastre; cu genunchii plecați, dar cu inimile înălțate, mulțămim Ție Stăpâne, că ne-ai mîngăiat cu întoarcerea Sfîntului tău. Fii deci Tu, Sfinte Ioane, mijlocitorul nostru către Atotputernicul Creator; ca un ostaș vrednic al împăratului păcii, mijlocește împăratului nostru biruință, între popoare pace, iar țara noastră mîntuiește-o de urgie, implorînd pentru ea mană și harul cel ceresc».

După încunjurarea bisericii scrinul în care se afla sicriul, fu așezat înaintea intrării și despectulit de comisarul ministerial, Dr. Voiușchi, fiind azistat de conducătorul prefecturii Dr. Nichitovici, de reprezentantul mănăstirii, egumenul Stefanelli, de reprezentantul orașului cons. gov. Gribovschi, de reprezentantul credincioșilor, deputatul Dr. Euseb Popovici. În momentul când sicriul fu scos din scrin, miliția descărca o salvă de tunuri. În lăuntrul bisericii sicriul fu așezat în frumosul sarcofag de argint la locul său de odihnă seculară, și puternicul cor al teologilor făcu să răsună bolta bisericii de rugăciunile însuflețite de mulțumită.

## Darea în judecată a guvernului Brătianu

IV

### Permisele de export

Violarea art. 1 de legea asupra responsabilității ministeriale, prin faptul că s'au comis delictul în contra intereselor publice, procurându-se la anumite persoane permisiuni de export, benzină și altele, numai în scop de a se patrona și realiza câștiguri nelegitime în dauna statului.

Din cercetările făcute la ministerul de finanțe, industrie și comerț, ne-am putut convinge că, cu ocaziunea cererilor de

procurare de vagoane pentru exportul cerealelor, benzinei și altele, deși s'au dresat tablouri, în care s'au trecut aceste cereri în ordine cronologică, totuși aceste tablouri au fost continuu modificate după norme cu totul suspecte și cu chipul acesta s'a ajuns la acest rezultat abuziv că s'au acordat permisiuni la persoanele favorite, cari se pretinde că interesau în operațiunea lor și pe aceia cari aveau trecerea necesară pentru a le dobândi.

Pentru a se încuraja și patrona acest sistem de favoritism, s'a recurs la mijlocul scandalos de a se închide sau deschide frontiere pentru export, în raport cu posibilitățile de câștig ale celor favorizați.

În alte ocazii se recurgea chiar la mijlocul transportului cerealelor peste frontieră, nu cu căile ferate, ci cu carele. În sfârșit mai semnalăm un ultim fapt condamnabil, observăm că, în aceeași dorință deșănțată de a favoriza pe unii și pe alții, s'a depășit cota fixată de comisiunea de export, și se strecurau peste frontieră cantități necesare nevoilor interne. Același sistem ilegal a fost întrebuințat și pentru exportul vitelor, fiind în deoște cunoscute cazurile de favoritism și de contrabande săvârșite. De altfel, ancheta noastră a fost extrem de ușurată, întrucât în desbaterile parlamentare în ședința dela 25 Martie 1916 (vezi «Monitorul Oficial» din 29 Martie 1916, pagina 836), se găsește tipărită, pentru edificarea posterității, confirmarea contrabandelor, întovărășită de cinica declarațiune a ministrului de interne, care afirmă deslușit: «Am convingerea că la aceste contrabande au participat oameni sus puși».

Sperăm, că aceasta ajunge pentru justificarea pe calea informațiunii a acestui punct important.

(Va urma)

## Știrile zilei

Numărul cel mai d'aproape al ziarului nostru apare, în urma sfintei sărbători Schimbarea la față, Joi în 9/22 l. c. la ora obișnuită.

**Știre personală.** Excelența Sa, Înalt Prea Sfîntul arhiepiscop și mitropolit Vasile, a sosit cu trenul de astăzi dimineața la reședința Sa.

**Demisionarea mitropolitului Dr. Vladimir Repta.** Ziarele din Viena aduc știrea, că mitropolitul român al Bucovinei, Dr. Vladimir de Repta ar fi demisionat cu întreg consistorul. După zările vieneze până la întregirea scaunului mitropolitan, biserică gr.-or. din Bucovina va fi condusă de un arhimandrit român și de un arhimandrit rutean. Știrea aceasta o înregistrăm cu reserva cuvenită.

**Impotriva virilismului.** Se scrie din Mureș-Oșorhei, că Dr. Alexandru Turnowsky, membru al comisiunii municipale, a făcut propunerea ca instituția virilismului să fie ștearsă, fiindcă așa duce de sine înțelesul în lege a dreptului de vot universal. — De remarcat este că propunătorul a ajuns ca virilist în comisiunea orașenească.

**Ordonanța privitoare la cumpărarea de realități.** Monitorul oficial publică ordonanța ministrului de agricultură, care dispune că în viitor cumpărarea de realități va atârna dela aprobarea autorității competente în următoarele orașe din Ardeal: Cluj, Mureș-Oșorhei, Abrud, Bistrița, Brașov, Cluc-Sereda, Dej, Deva, Dicio-sănmărtin, Ibașfalău, Făgăraș, Gyergyó-Szt.-Miklós, Alba-Iulia, Hateg, Caransebeș, Chezdi-Oșorhei, Lugoj, Medias, Aiud, Sibiu, Sighisoara, Seps-S.-Georgiu, Gherla, Reghin, Sebeșul-săseș, Orăștie, Odorheiu-săcuiesc, Șimleul-silvaniei, Turda, Hunedoara, Ocna-Sibului și Zălau.

**Službele divine dela «Izvorul Miron»,** oficiate în anul acesta de părintele protopop al Făgetului, Sebastian Olariu, cu asistență numeroasă de preoți, au reușit ca și în anii precedenți. Din împrejurime s'a adunat mult popor, care a rămas foarte mîngăiat, și s'a impresionat cu deosebire la pomenirea vitejilor căzuți în război și la rugăciunile rostite pentru odihna sufletului lor. S'a contribuit, cu acest prilej, aproape două mii de coroane în scopuri de binefacere.

**Sinod protopopesco.** Sinod protopopesco electoral s'a ținut la 10 August st. n. în biserică din Beiuș, sub prezidența părintelui

Gh. Tulbure, comisar. S'au dat 49 voturi. Din acestea a obținut parohul Petru E. Papp 25, preotul Dr. Victor Fildan 22 voturi, 2 bilete albe.

**Hymen.** Dl George Andreiaș din Hârșeni locotenent în l. Rgt. de vânători Imp., notar, și domnișoara Ida Bolner din Mezőlombardo, căsătoriți.

**Confiscare de mărfuri în preț de milioane.** Ministru prezident Wekerle a luat măsuri să se pornească o energică urmărire în 16 orașe din partea de nord a Ungariei, unde galițienii veniți în țară au scumpit prețurile, și, cu deosebire în negustoria de vinuri, au făcut întinse operațiuni. Problema, nu tocmai ușoară a cercetărilor, s'a realizat din partea direcției financiare și a poliției de graniță. Au surprins pe galițieni în cafenele și restaurantele din Miskolc, Ungvár, Muncaci, Tokaj, Nyiregyháza și celelalte orașe, și-au aflat sume uriașe de bani și contracte despre afaceri de milioane. S'au scos la lumină cantități enorme de alimente ascunse și alte articole de trebuință: ață, ciorapi, talpă ș. a. S'au expulsat peste trei sute de persoane, care n'aveau concesiune d'a face comerț. Afară d'acestea, statul s'a ales, din cercetările făcute în orașele numite, cu mai multe milioane de coroane ca dare de venit, pe care galițienii dețineau și plătit-o la moment.

**Prețul mobilelor.** Chestiunea procurării de mobile e una din cele mai însemnate în zilele de acum. Soldații cari se reîntorc dela front, în împrejurările scumpei de azi, nu au de unde să-și procure mobile. Comisiunea centrală va stabili prețul mobilelor pregătite de fabrici din lemn masiv. Mobilarea unei odăi va costa cam 1000 —1.200 coroane.

**Averile coroanei rusești.** După o statistică din anul 1910, bunurile coroanei se întindeau pe un teritor de 8 milioane hectare, dintre care 5 milioane și jumătate sânt acoperite cu păduri mari.

**Se disolvă garda roșie.** Din cercurile înțelegerii vine știrea, că garda roșie e pe cale de a se descompune. Ca dovadă servește faptul, că în Petersburg garda roșie a avut 60,000 soldați, iar de prezent abia mai are 15 mii. Cei mai mulți au desertat, ducând cu ei armele. Au declarat, că nu luptă mai departe.

**D'Annunzio.** Bardul italian, care a cântat în viersuri sonore înălțimile albastre, acum în urmă vizitei neașteptate de vienezi, va fi sărbătorit cu căldură particulară din partea compatrioților săi. Întorcându-se spre casă, a trimis din aeroplan o odă adresată Veneției. În această odă preamărește pe această *Regină Adriatică*, prorocindu-i reinvierea splendoarei de odinioară. Aerian impresiile câștigate în drumul său aerian a scris un articol în *Corriere della Sera*, în care spune, că are să-și facă un obicei de a cerceta Viena.

**Mersul trenurilor.** Sosesc, în gara din Sibiu, dela:

|                           |                  |
|---------------------------|------------------|
| Nocrih . . . . .          | la 6:43 l. d. a. |
| Ciznădie . . . . .        | 7— "             |
| Vinț . . . . .            | 7:41 "           |
| Copșa . . . . .           | 3:07 d. a.       |
| Ciznădie . . . . .        | 3:44 "           |
| Făgăraș . . . . .         | 4:34 "           |
| Turnu roșu . . . . .      | 6:04 "           |
| Ocna (dela băi) . . . . . | 8:09 "           |
| Copșa . . . . .           | 10:05 noaptea.   |

Pleacă, spre:

|                         |               |
|-------------------------|---------------|
| Ciznădie . . . . .      | 5:21 l. d. a. |
| Copșa . . . . .         | 6:20 "        |
| Turnu roșu . . . . .    | 10:50 "       |
| Făgăraș . . . . .       | 10:13 "       |
| Copșa . . . . .         | 1:31 d. a.    |
| Ciznădie . . . . .      | 1:57 "        |
| Ocna (la băi) . . . . . | 4:02 "        |
| Nocrih . . . . .        | 4:06 "        |
| Vinț . . . . .          | 6:10 "        |

**Teatru cinematograf. Apollo,** Strada Schewis. Directoară: D-na Emil Tóth.

Sâmbătă și Duminecă, în 17 și 18 August: *Cântecul miresei*, dramă în 4 acte.

Luni și Marți, în 19 și 20 August: *Soția lui Putifar*, mare dramă.

La fiecare din reprezentații se dau frumoase suplimente de vederi în natură și scene umoristice.

Inceputul la: 7 și 9 ore seara

## Cărți și reviste

**Despre poporul român din Selaj.** A apărut din condeiul profesorului Vasile Caba în Viena cartea sub titlul *Szilágyi vár-megyé román népe, nyelve és népköltészete*. Deși menită să fie teză de doctorat, lucrarea se recomandă publicului cititor român. Ea cuprinde multe lucruri nouă și interesante pentru cei ce se ocupă cu etnografia. Se poate comanda dela autor: Vasile Caba, profesor, *Nagyorosz, Szilágy-megyé*. Prețul 10 coroane, și porto 17 fil.

**Anuarul XLII.** al gimnaziului român greco-oriental din Brad și al școale primare anexate acestuia pe anul școlar 1917 —18, publicat de Ștefan Albu, director.

S'au înscris 159 elevi dintre cari 130 și 29 privațiști. La școala primară, anexată gimnaziului, cu despărțământul III și IV. 43 elevi.

Corpul didactic constă din un director, 6 profesori ordinari definitivi și un învățător ordinar definitiv.

Anul școlar 1918/19 se începe la 1 Septembrie nou 1918. Înscrierile se fac în 2, 3 și 4 Sept. stil nou.

**Anuarul LIV.** al gimnaziului gr. or. român din Brașov pe al 68-lea an școlar 1917—1918. Publicat de Gheorghe Chelariu, director.

În fruntea anuarului e publicată o scurtă disertație a profesorului Fabiu Sânjoanu despre însemnătatea pomilor și a păsărilor în economia naturii.

La cronica școlară se remarcă în primul loc alegerea directorului Gheorghe Chelariu, prin cece s'a pîs capăt neajunsurilor împreunate cu vacanța postului de director.

Războiul n'a lăsat ca viața școalelor noastre secundare din Brașov să rămână neatinsă în liniștea ei. În edificiul școalelor a fost adăpostit un spital campestru, și astfel cursurile s'au ținut prin case particulare. Trei profesori au fost în serviciu militar. Lipsa de puteri didactice a fost înlocuită prin aplicarea alor doi profesori dela seminarul «Andreian», doi profesori penzionați și doi profesori ai școalei comerciale superioare gr. or. române. La gimnaziu au funcționat 15 profesori.

Cu toate aceste greutăți au fost mari. Elevii în anul trecut au avut numai 5 luni de școală și astfel a trebuit să se facă multe repetiții și s'au completat cunoștințele de lipsă.

Din lipsa de elevi, clasa I reală și VIII. gimnazială nu s'au deschis.

Internatul a fost ocupat de militari. Fondul mesei studenților a avut la finea anului școlar 57.897 coroane 95 fileri. Din acest fond au fost ajutați 45 elevi.

Pe lângă acest fond școala din Brașov mai dispune de 22 fonduri speciale, în suma de 38.772 coroane, fiind ajutați 81 elevi.

La examenele de maturitate s'au prezentat 24 elevi, dintre cari 3 au fost îndrumați la examen de corigență, 3 au trecut examenul cu foarte bine, 5 cu bine, iar ceilalți au fost declarați maturi.

Anul școlar 1918/19 se începe în 1 Septembrie st. v. Înscrierile se fac în 1, 3 și 4 Septembrie st. vechi.

**Două volume nouă.** Cartea de bucate *Poftă Bună*, de Zotti Hodoș, învață pe orcare femeie cultă să gătească bine și cu gust.

În câteva sute de rețete, pentru gătitirea a orce fel de bucate, s'a dat o deosebită luare aminte bucătăriei obișnuite în țara noastră.

Se arată, scurt și lămurit, cum se pot prepara mâncări ieftine și mâncări mai scumpe, după împrejurări. Cuprinde:

**În Partea III:**

Supe, Asiete, Sosuri, Legume, Fripturi, Torte, Timbale, Creme, Parfeuri, Inghețate, Bombe, Bomboane, Băuturi, *Sandviciuri*, *Prăjituri mărune* ș. a., Volumul are 160 pagini și costă 3 coroane.

**În Partea IV:**

**Conserva:** Cum se coace pâinea bună, tărhană, scrobeala, despre varză, prepararea cârnaților, ș. a.; unsoarea, șuncile, ouăle, laptele covăsit, brânza; castraveți, ardei, patlagele (paradaise), fasole, mazere, bureți.

**Sfaturi:** Pregătirea săpunului, spălătul rufelor, curățirea petelor din haine și rufe ș. a., sfaturi igienice și pentru frumusețe.

**Mâncări ieftine:** Din timpul de război, fără unsoare, fără ouă, din material puțin.

**Prăjituri** numeroase, fel de fel, toate probate și foarte bune. Volumul costă 3 cor.

Cărțile se găsesc de vânzare la autotă în Sibiu, și la Librăria Arhidiecezană,



Nr. 186

2—3

**Concurs repetit**

Pentru ocuparea postului de învățător din comuna **Harastăș**, protopresbiteratul Turda, devenit vacant prin moartea în serviciu militar a fostului învățător definitiv Remus Roșca, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

Salar 600 cor. din repartitie pe popor, 200 cor. dela Veneratul Consistor, iar restul de 400 cor. din cassa bisericii, solvabilă în rate lunare anticipative. Cvarțir și grădină în natură.

Concurenții să-și înainteze rugărilor instruite conform legii în vigoare la oficiul protopresbiterat al Turdei.

Cel ales, pe lângă celelalte datorii, este obligat a instrui elevii în cântările bisericesti și a providea cu ei în Dumineci și sărbători cântările liturgice în biserică. Drept aceea cei ce doresc să fie aleși, să se prezinte în sf. biserică pentru a-și arăta dexteritatea în cântări și a face cunoștință cu poporul.

Vor fi preferiți cei ce vor putea forma cor bisericesc.

Harastăș, la 22 Iulie 1918.

Oficiul parohial:

**George Mureșian,** **Ioan Rațiu,**  
paroh. notar.

Nr. 503/918. Vidi:

**Iovian Mureșan,**  
protopop.

Nr. 302/1918.

(187) 2—3

**Concurs**

Pentru întregirea posturilor învățătoresți dela școalele noastre confesionale din comunele mai jos însemnate se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. **Mureș-Cuieșd.** Salar: 1200 cor., se plătește dela popor din repartitie 630 cor., iar restul dela stat, care se va cere pe baza documentelor învățătorului ales, cvarțir și 1/4 jugăr grădină și lemne de foc.

2. **Polai.** Salar: 1200 cor. se plătește parte din cassa bisericii, parte din repartitie pe popor, cvarțir și 1/4 jugăr grădină ori relut pentru aceasta.

Învățătorii aleși sânt îndatorați a instrui pe elevi în cântările bisericesti și a conduce în Dumineci și sărbători la biserică. Pentru conducerea corului adulților vor primi remunerație specială.

Cerile de concurs instruite conform normelor în vigoare se vor așterne la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termenul deschis, iar concurenții se vor prezenta în vreo Duminecă ori sărbătoare la biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare.

Reghin, la 25 Iulie 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al Reghinului, în conțelegere cu comitetele parohiale.

**Vasile Duma,**  
protopop.

Ad Nr. pp. 572/918

(190) 2—3

**Concurs**

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră confesională din comuna **Mănașturul-unguresc**, aparținătoare acestui protopresbiterat, prin aceasta se deschide concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. 1200 cor. salar, solvit în 3 rate lunare anticipative din cassa bisericii; cvarțir liber în edificiul școalei și grădină de legume.

2. Venitele cantonale satorite de comitetul parohial.

3. O remunerație potrivită, dacă învățătorul va forma cor cu elevii sau cu adulții.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și așterne suplicile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului în termenul sus indicat.

Cluj, la 18 Iulie 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al tractului Cluj, în conțelegere cu comitetul parohial.

**Tuliu Roșescu,**  
protopop.

Nr. 442/918 prot.

(188) 2—3

**Concurs**

Pentru ocuparea postului vacant de învățător la școala confesională ort. rom. din **Covaș**, protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. 1200 cor. salar fundamental, plătit în rate lunare anticipative prin repartitie dela popor.

2. Cvarțir natural în edificiul școalei. La alt cvarțir sau relut de cvarțir comuna nu se obligă.

3. Grădina prescrișă de lege în natură.

4. Cvinvenalele legale, cari se vor plăti din lada bisericii, însă numai pe timpul cât învățătorul va servi la școala aceasta.

Învățătorul ales e obligat a instrui elevii școalei de toate zilele și de repetiție, a cerceta biserică cu elevii în Dumineci și sărbători și a cânta cu ei la sf. liturgie. Cei ce vor putea forma cor cu tinerimea adultă, vor fi preferiți și deosebit remunerați.

Doritorii de a ocupa acest post să-și aștearnă rugărilor însoțite de documentele cerute de legile în vigoare oficiului protopresbiterat în Agnita în termenul sus indicat și să se prezinte în vreo Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a face cunoștință cu poporul și a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Agnita, la 25 Iulie 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al tractului Agnita, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

**Ioachim Muntean,**  
protopop.

Nr. 306/1918.

(185) 3—3

**Concurs**

Pentru ocuparea unui post de învățător la școala confesională ort. rom. din **Guraraului** se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post se vor plăti de către epitropia parohială conform dispozițiilor art. de lege XVI din 1913.

Cvarțir va avea noul ales în edificiul școalei; va fi îndatorat a forma cor și a conduce regulat copiii la biserică în Dumineci și sărbători.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze petițiile instruite cu toate documentele de lipsă oficiului protopopesc ort. rom. din Săliște în termenul sus indicat.

Guraraului, din ședința comitetului parohial, ținută la 8/21 Iulie 1918.

**Ioan Isacu m. p.,** **Petru Popa m. p.,**  
adm. par., preș. notar.

Văzut:

Săliște, în 17/30 Iulie 1918.

**Dr. Ioan Lupas,**  
protopop.

Nr. 346/1918. prot.

(184) 3—3

**Concurs**

Pentru întregirea postului de învățător al școalei ort. rom. din **Cartușul-mic** (Kiskörvélyes), tractul Cetății-de-peatră, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

200 coroane din repartitie dela popor;

100 cor. din ajutorul permanent consistorial, iar restul salarului legal e pus deja în vedere prin rescriptul ministerial Nr. 108.373/1913;

1/4 jug. cat. de grădină;

lemnele trebuincioase de foc și

cvarțir deplin corespunzător în natură.

Reflecții să-și înainteze rugărilor provăzute cu documentele de lipsă în termenul fixat subsemnatului oficiu protopresbiterat și să se prezinte în biserică și comună ca concurent.

Lăpușul-unguresc—Magyarlăpos, 15/28 Iunie 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al tractului Cetății-de-peatră în conțelegere cu comitetul parohial.

**Andrei Ludu,**  
protopop.

Nr. 318/1918. of. prot.

(182) 3—3

**Concurs**

Pentru întregirea parohiei de cl. III. **Vima-mare** (Tordavilma) din protopresbiteratul Cetatea-de-peatră, — devenită vacantă prin moartea fostului paroh Constantin Micu, — se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. de congruă.

Concurenții să-și înainteze rugărilor, provăzute cu documentele de lipsă, în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiterat și cu observarea restricțiilor §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii să se prezinte în o Duminecă sau sărbătoare în biserică din Vima-mare, afirmându-se ca concurenți.

Lăpușul-unguresc, Magyarlăpos, 26 Mai 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al tractului «Cetatea-de-peatră» în conțelegere cu comitetul parohial.

**Andrei Ludu,**  
protopop.

Nr. 293/1918 of. prot.

(183) 3—3

**Concurs repetit**

Pentru alegerea de capelan cu drept de succesiune în parohia de clasa III **Inau** (Ünőmező) din protopresbiteratul Cetății-de-peatră, lângă neputinciosul paroh Petru Vaida, se publică concurs repetit cu termen de 45 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele capelanului sânt jumătate din toate venitele parohiei, satorite în coala B. de congruă.

Concurenții să-și înainteze rugărilor provăzute cu documentele necesare în termenul fixat oficiului protopresbiterat ort. rom. al Cetății-de-peatră în Magyarlăpos și pe lângă observarea restricțiilor normelor din vigoare să se prezinte în vreo Duminecă sau sărbătoare în biserică din Inau, spre a cânta, predica, eventual a și servi la sf. liturgie și a face cunoștință cu poporul.

Magyarlăpos — Lăpușul-unguresc, la 17/30 Mai 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al tractului Cetatea-de-peatră în conțelegere cu comitetul parohial din Inau.

**Andrei Ludu,**  
protopop.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu-Nagyszeben se află de vânzare:

**Semințe din agrul lui Cristos**

cuvântări bisericesti pe toate Duminecile și sărbătorile de peste an, precum și la casuale bisericesti, publice și private

de

**Zacharia Boiu,** fost asesor consist., etc.

**Tomul I:** Cuvântări la Duminecile de peste an.

**Tomul II:** Cuvântări la praznicele și sărbătorile de peste an, precum și la casuale bisericesti.

**Tomul III:** Cuvântări bisericesti la înmormântări, parastase și alte festivități funebreale. Adaus de texturi biblice pentru cuvântări funebreale.

**Cuvântări funebreale și memoriale.**

Prețul: de fiecare tom 3 Coroane plus porto postal 3 Coroane.

**„MATCA”,**

institut de credit și de econ. societate pe acții în Cebea.

Takarék és hitelintézet részvénytársaság Cebe.

**Convocare**

Neprezentându-se acționarii în număr cerut de statute la adunarea generală a VIII-a, convocată pe 27 Iulie a. c., prin aceasta, pe baza §-ului 22 din statute, Domnii acționari ai institutului de credit și economii sânt invitați la

**a VIII-a adunare generală ordinară**

pe ziua de 25 August st. n. 1918, la 2 ore p. m., pe lângă ordinea de zi publicată.

Cebea, la 1 August 1918.

**Direcțiunea.**

În editura «Librăriei arhidiecezane» din Sibiu—Nagyszeben a apărut și se află de vânzare

**Apostolul**

care cuprinde

**Faptele și epistolele Sfinților Apostoli.**

Tipărit în zilele Preainaltatului Împărat și Rege Carol al IV-lea, cu binecuvântarea înalt Preasfințitului Domn Vasile, Arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Mitropolit al Românilor de religie greco-orientală din Ungaria și Transilvania, consilier intim de stat al Majestății Sale ces. și reg.

Prețul unui exemplar:

Legătură simplă K 15.—, plus porto postal K 3.—  
Legătură imitație de piele K 20.—, plus porto postal K 3.—.

Revanzătorilor li se dă 10% rabat.

**Puterea cenzurei**

|                        |         |
|------------------------|---------|
| nu poate               | supri-  |
| mă                     | știrea: |
| , că                   | pu-     |
| dra                    | Diana   |
| și crema               |         |
| Diana                  | sânt    |
| cele mai excelente     |         |
| mijloace de frumuseță. |         |

Doză de probă 3— K

Doză mare. . . 6— K

**De vânzare pretutindeni!**

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

**Conlucrarea omului cu Dumnezeu.****Predici**

de

**Mihai Păcășian,**  
protopresbiter

și alți preoți din ppresbiteratul B.-Comloșului

Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană în Sibiu:

**Frumoasa din Nor**

și alte povești

de

**E. Hodoș.**

Prețul 2-50 cor. + porto 20 bani.